

Бобришева Н. М.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ МОРСЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті розглядаються методи використання Інтернет-Ресурсів у формуванні комунікативної компетенції студентів морських спеціальностей.

Ключові слова: інформаційні технології, Інтернет-ресурси, комунікативна компетенція.

В статье рассматриваются методы использования Интернет-Ресурсов для формирования коммуникативной компетенции студентов морских специальностей.

Ключевые слова: информационные технологии, Интернет-ресурсы, коммуникативная компетенция.

The author analyzes Internet resources that can be used for developing communicative competence of marine cadets.

Key words: Internet resources, informational technologies, communicative competence.

Сучасне комунікативно-орієнтоване навчання у морському ВНЗ повинно готувати курсантів до використання англійської мови в реальному житті. Програма вивчення іноземних мов враховує цю необхідність у плані кінцевої мети і завдань навчання, але навчальні плани вишів далеко не завжди надають можливість для досягнення потрібних результатів у рамках відведених навчальних програм. Викладачі таких ВНЗ поставлені перед завданням за короткий термін та при мінімальній кількості годин сформулювати мовленнєві навички з англійської мови, дати можливість курсанту оволодіти іншомовною комунікативною компетенцією. Одним із шляхів вирішення такого завдання є використання інформаційних технологій.

Розв'язанню окремих питань використання інформаційних технологій у навчанні присвячені роботи знаних вітчизняних і зарубіжних науковців: А. Т. Ашерова, В. Ю. Бикова, Д. О. Богданової, І. Є. Булах, Б. С. Гершунського, Р. С. Гуревича, О. М. Довгялло, М. І. Жалдака, Ю. О. Жука, Г. Кедровича, М. Ю. Кадемії, В. І. Ключка, Т. І. Коваль, та ін. Використання інформаційних технологій навчання у викладанні іноземних мов розглянуто у працях Є. Г. Азімова, М. Ю. Бухаркіної, С. Ш. Канатової, М. В. Кларіна, О. П. Крюкової, Л. І. Морської, Є. Л. Носенко, Є. С. Полат, Г. К. Селевко, П. І. Сердюкова та ін.

Серед усієї різноманітності інформаційних технологій, які викладач іноземної мови у вищому морському закладі освіти може вважати корисними у своїй роботі, ми зупинимось на використанні Інтернет-ресурсів, або Web-ресурсів. Адже на сучасному етапі використання Інтернет-ресурсів у професійному навчанні англійської мови вони не отримали широкого розповсюдження, однією з причин цього є відсутність методичної основи їх використання.

Метою цієї статті є виявлення місця і можливостей застосування навчальних Інтернет-ресурсів у процесі формування комунікативної компетенції.

Реалізація поставленої мети вимагатиме, на нашу думку, розв'язання таких завдань:

- уточнити поняття “навчальні Інтернет-ресурси”;
- розглянути методи використання Інтернет-ресурсів у професійному навчанні англійської мови.

На нашу думку, навчальні Інтернет-ресурси або Web-ресурси – це мережа Internet, що забезпечує доступ до гігантських обсягів інформації (тексту, звуку, графіки, відео, зображень), які будуть використовуватися виключно в навчальних цілях. Такі навчальні Інтернет-ресурси заохочують до здійснення інформаційного пошуку, формують аспекти іншомовної комунікативної компетенції та її компоненти (мовну, мовленнєву, соціокультурну компетенції), розвивають комунікативно-когнітивні вміння пошуку, аналізу, синтезу інформації, комунікативні вміння презентувати матеріал та обговорювати його, вміння використовувати ресурси для освіти та самоосвіти.

Web-ресурси, які можуть зацікавити викладачів іноземних мов, для формування іншомовної комунікативної компетенції поділяють на п'ять видів: “список з теми” (hotlist), “пошук скарбів” (treasure hunt), “вибірковий пошук з теми” (subject sampler), “мультимедійний альбом” (multimedia scrapbook) і “Інтернет-проект” (webquest). Розкриємо структуру й методичний зміст кожного з п'яти видів навчальних Інтернет-ресурсів.

“Список з теми” являє собою список Інтернет-сайтів (з текстовим матеріалом) з досліджуваної теми [1, с. 10]. Його досить просто створити й він може бути корисний у процесі навчання. Такий метод не

вимагає часу на пошук необхідної інформації. Усе, що потрібно, лише ввести ключове слово в пошукову систему Інтернету, і ви одержите потрібний “список з теми”. Наприклад з теми: “Crewing agencies”.

<http://crewing.cv.ua/>

<http://triton.korabel.ru/>

<http://www.morehod.ru/>

“Мультимедійний альбом” являє собою своєрідну колекцію мультимедійних ресурсів [3, с. 5]. На відміну від попереднього ресурсу, у “мультимедійному альбомі” втримуються посилання не тільки на текстові сайти, але й на фотографії, аудіофайли й відеокліпи, графічну інформацію й дуже популярні сьогодні анімаційні віртуальні тури. Всі файли можуть бути легко завантаженими курсантами й використані як інформаційний та ілюстративний матеріал при вивченні певної теми. Приклад з теми “Group Life-saving appliances”.

Текстові файли:

http://www.imo.org/blast/mainframe.asp?topic_id=1368 (SOLAS)

[http://en.wikipedia.org/wiki/Lifeboat_\(shipboard\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Lifeboat_(shipboard)) (Lifeboat)

Відеопрोगрами:

<http://www.youtube.com/watch?v=unnovzCTtY4> (Freefall Lifeboat Launching)

<http://www.burnham-on-sea.com/rnli/video-atlantic-75.html> (Lifeboat Launching)

Малюнки:

<http://www.vikimarine.it/index.php?id=20> (Types of Liferrafts)

<http://www.sz-promo.com/allspcat/china965/ca9681/lifesaving-page-2.html>

Метод “полювання за скарбами” багато в чому нагадує попередні методи. Він містить посилання на різні сайти з досліджуваної теми [3, с. 5]. Єдина відмінність полягає в тому, що кожне з посилань містить питання за змістом сайту. За допомогою цих питань викладач спрямовує пошуково-пізнавальну діяльність курсантів. Наприкінці курсанту може бути поставлене одне загальне питання на цілісне розуміння теми (фактичного матеріалу). Прикладом використання такого навчального Інтернет-ресурсу у ВНЗ морського профілю може бути тема “Life-saving appliances”.

Запитання для курсантів:

What IMO documents on life-saving appliances do you know?

What are the types of personal LSA and group LSA?

Сайти для пошуку відповідей на запитання:

http://www.imo.org/blast/mainframe.asp?topic_id=1368 (SOLAS) <http://www.youtube.com/watch?v=unnovzCTtY4>

<http://www.burnham-on-sea.com/rnli/video-atlantic-75.html>

Дискусійне питання:

Explain importance of conducting trainings and drills aboard the vessel.

Навчальний ресурс “вибірковий пошук з теми” стоїть на наступному щаблі складності в порівнянні з “полюванням за скарбами”. Тут також утримуються посилання на текстові й мультимедійні матеріали мережі Інтернет (фотографії, аудіо- і відеокліпи, графічну інформацію). Після вивчення кожного аспекту теми курсанту необхідно відповісти на поставлені питання. Однак на відміну від попереднього методу, за допомогою якого відбувається вивчення фактичного матеріалу, метод “вибірковий пошук з теми” спрямований на обговорення соціально-загострених і дискусійних тем. Курсанту необхідно не просто ознайомитися з матеріалом, але й виразити й аргументувати власну думку з досліджуваного дискусійного питання.

“Інтернет-проект” – найскладніший тип навчальних Інтернет-ресурсів. “Вебквест” – це сценарій організації проектної діяльності курсантів з будь-якої теми з використанням ресурсів мережі Інтернет [3, с. 7]. Він містить у собі всі компоненти чотирьох зазначених вище матеріалів і припускає проведення проекту за участю всіх курсантів. Один зі сценаріїв організації проектної діяльності курсантів з використанням Інтернет-ресурсів може мати таку структуру. Спочатку вся аудиторія знайомиться із загальними відомостями з досліджуваної теми, тим самим поринає в проблему майбутнього проекту. Потім курсанти діляться на групи, і кожній групі дістається один певний аспект теми для вивчення й обговорення в групі. Викладачеві необхідно підібрати ресурси мережі Інтернет для кожної групи відповідно із досліджуваним аспектом теми. Після вивчення, обговорення й повного розуміння конкретної проблеми в кожній первинній групі курсанти перегруповуються так, щоб у знову утворених групах було по одному представникові з кожної первинної групи. У процесі обговорення курсанти довідаються один від одного нові аспекти проблеми.

Отже, кожен із п’яти навчальних Інтернет-ресурсів виходить із попереднього, поступово ускладнюючись, тим самим дозволяючи вирішувати все більш складні завдання. “Список з теми” та “Мультимедійний альбом” виконують роль пошуку, відбору, класифікації інформації. “Полювання за скарбами”, “Вибірковий пошук з теми” та Інтернет-проект вже мають компоненти проблемного навчання і спря-

мовані на активізацію пошуково-пізнавальної діяльності курсантів, формування іншомовної комунікативної компетенції.

Підсумовуючи вищезазначене, зауважимо, що використання навчальних Інтернет-ресурсів значно розширює та урізноманітнює програму вивчення англійської мови у ВНЗ морського спрямування. При вдалому виборі матеріалу та його цілеспрямованому плануванні ці технології вносять елементи новизни у навчальний процес, зацікавлюють курсантів до вивчення іноземної мови, надаючи їм доступ до різноманітних автентичних матеріалів, надають їм можливість працювати над мовою у зручний для них час, сприяючи, таким чином, навчальному процесу в цілому.

Перспективами цієї теми, на наш погляд, можуть стати розробки методики навчання іноземної мови засобами комп'ютерних електронних підручників та програм.

Література:

1. Полат Е. С. Интернет на уроках иностранного языка / Е. С. Полат // Иностранные языки в школе. – 2001. – № 2. – С. 10-13.
2. Сердюков П. И. Методические аспекты компьютеризированного обучения иностранным языкам / П. И. Сердюков // Иноземні мови. – 1995. – № 3-4. – С. 54-57.
3. Скалій Л. І. Використання інформаційних технологій у формуванні професійної компетенції майбутнього вчителя іноземних мов / Л. І. Скалій // Иноземні мови. – 2003. – № 4. – С. 5-9.